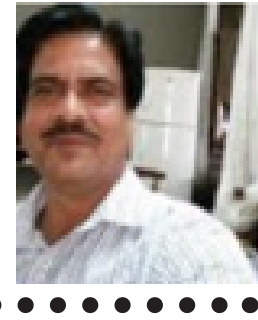

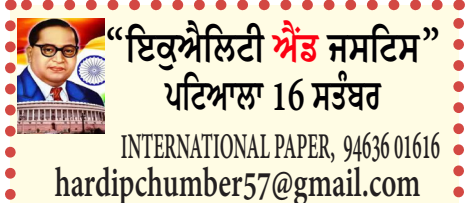
ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay 91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

ਲੰਡਨ ‘ਚ ਪਰਵਾਸ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਵਨਾ ਕਿਉਂ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ?

ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਹਦਾਇਤ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 16 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਯੂਕੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪਰਵਾਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

13 ਸਤੰਬਰ 2025 ਨੂੰ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ ਕਾਰਕੁਨ ਟੌਮੀ ਰੌਬਿਨਸਨ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ‘ਯੂਨਾਈਟ ਦਿ ਕਿੰਗਡਮ’ ਮਾਰਚ ਲਈ 110,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਕੇਂਦਰੀ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਜੈਕ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸੇਂਟ ਜਾਰਜ ਕਰਾਸ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਝੰਡੇ ਵੀ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ‘ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾਉਣੀ ਪਈ।

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ‘ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ’ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਜਲਦ ਹੀ ਇਹ ਨਸਲਵਾਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵੱਲ ਵਧ ਗਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਰੋਧੀ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਸੱਦੇ ਵਜੋਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਈ।

ਭਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਜੇ ਕੁਝ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੇ ਪਛਾਣ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ

13 ਸਤੰਬਰ 2025 ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 110,000 ਲੋਕ ਕੇਂਦਰੀ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ‘ਯੂਨਾਈਟ ਦਿ ਕਿੰਗਡਮ’ ਮਾਰਚ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ

ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਵੀਕਐਂਡ ‘ਤੇ ਲੰਡਨ ‘ਚ ਇੱਕ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਾਰਚ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ?

ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਰਨ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ‘ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯੂਕੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਣ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ‘ਕੰਟਰੋਲ ਵਾਪਸ ਲੈ’ ਲਵੇ।

ਕਈਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਥੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣ ਲਈ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ‘ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਾਅਰੇ ਅਤੇ ਤਖ਼ਤੀਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਆਪਕ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਅ

ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਰੌਬਿਨਸਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਬਪਤੀ ਇਲੇਨ ਮਸਕ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਰੈਲੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਲਿੰਕ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ।

ਵੀਕਐਂਡ ‘ਤੇ ਲੰਡਨ ‘ਚ ਇੱਕ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਾਰਚ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ?

ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਰਨ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ‘ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯੂਕੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਣ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ‘ਕੰਟਰੋਲ ਵਾਪਸ ਲੈ’ ਲਵੇ।

ਕਈਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਥੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣ ਲਈ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ

ਸਟਾਰਮਰ ‘ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਾਅਰੇ ਅਤੇ ਤਖ਼ਤੀਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਆਪਕ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਰੌਬਿਨਸਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਬਪਤੀ ਇਲੇਨ ਮਸਕ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਰੈਲੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਲਿੰਕ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ।

ਯੂਕੇ ‘ਚ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ‘ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ?

2021 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਯੂਕੇ ਦਾ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਭਾਈਚਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨਸਲੀ ਸਮੂਹ ਹੈ।

ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਸਿੰਹਾਲਾ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸਖ਼ਤ ਸਰਹੱਦੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਉਪਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਣ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਸਲੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ‘ਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਸਲਿਮ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ।

ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮੋਫੋਬੀਆ ‘ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਟੇਲ ਮਾਮਾ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ 2024 ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਰੋਧੀ ਨਫ਼ਰਤ ਰਿਕਾਰਡ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਯਤਨ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

ਇੱਥੇ ਅੱਜ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਉਤਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿਚਾਲੇ

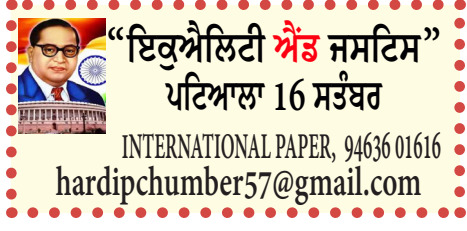

ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਕੈਂਪਾਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਕਰੀਬਨ 1.50 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਖਾਰ, ਪੇਚਸ਼, ਚਮੜੀ ਦੀ ਲਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ

ਉੱਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹਾਂ ਮਗਰੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਬੰਧੀ 14 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ, ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਛੂਤਛਾਤ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ 2303 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ, ਪੈਰਾ-ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮਾਂ, ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਦਵਾਈਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰੇਕ ਆਸ਼ਾ ਵਰਕਰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਰੇਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਕਰੀਬਨ 2.47 ਲੱਖ ਘਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।

ਦੇਹਰਾਦੂਨ: ਬੱਦਲ ਫਟਣ ਕਾਰਨ ਸਹਿਸੜਧਾਰਾ ‘ਚ ਭਾਰੀ ਤਬਾਹੀ; ਗੱਡੀਆਂ ਵਹੀਆਂ, 2 ਲਾਪਤਾ

ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ 12ਵੀਂ ਤੱਕ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਤੇਜ਼ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਟਪਕੇਸ਼ਵਰ ਮਹਾਦੇਵ ਮੰਦਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਲਪੇਟ ‘ਚ ਆ ਗਿਆ। ਮੰਦਰ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੇਰੇ ਕਰੀਬ 5 ਵਜੇ ਨਦੀ ‘ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੂਰਾ ਮੰਦਰ ਡੁੱਬ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਈ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਹਿ ਗਈਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗਰਭਗ੍ਰਹਿ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਣੀ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਦਰ ਦੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ‘ਚ ਕਰੀਬ ਦੋ ਫੁੱਟ

ਮਲਬਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਮਿਲਿਆ। ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼: ਚੰਦਰਭਾਗਾ ਨਦੀ ‘ਚ ਉਛਾਲ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ‘ਚ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਚੰਦਰਭਾਗਾ ਨਦੀ ‘ਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਾਣੀ ਹਾਈਵੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। SDRF ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਨਦੀ ‘ਚ ਫਸੇ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਟੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ ਵਾਹਨ ਅਜੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ‘ਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਐਕਸ ‘ਤੇ

ਪੋਸਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਸਹਿਸੜਧਾਰਾ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਦੁਖਦਾਈ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਐਂਡੀਆਰਐੱਫ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਟੀਮਾਂ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜ ਚਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, “ਮੈਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦ ਹਾਲਾਤਾਂ ‘ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਸਭ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਤਾ ਨੂੰ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।”

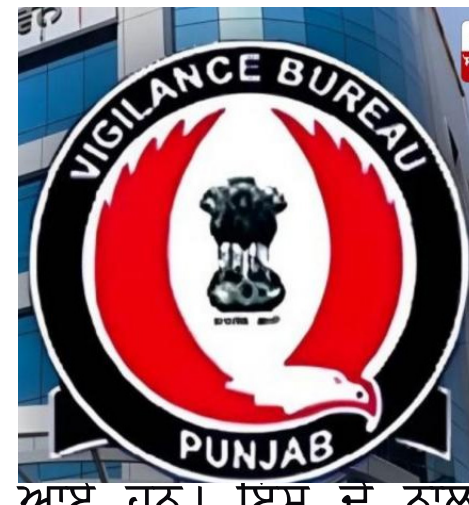
ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਗਜਪਤ ਸਿੰਘ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 16 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਆਇਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ

(ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਭਰਾ) ਗਜਪਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਦੇ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗੱਜਪਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ 11 ਵਜੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਰੀਬ ਪੌਣੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਗਰੇਵਾਲ ਇਸ ਕੇਸ ਸਬੰਧਤ

ਅਫਸਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਜਪਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਮੁਹਾਲੀ ਸਥਿਤ ਥਾਣਾ ਫਲਾਇੰਗ ਸਕੂਐਡ-1 ਵਿਖੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰੰਤੂ ਅੱਜ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਥਾਣੇ ਵਿਖੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ

ਆਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗਜਪਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਾਂਸ਼ੀਰਾਮ ਦੀ ਬਰਸੀ ‘ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ... ਕੀ ਸਪਾ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਵਧੇਗਾ?

ਬਸਪਾ ਮੁਖੀ ਮਾਇਆਵਤੀ, ਜੋ 2012 ਤੋਂ ਹਰ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਅਧਾਰ ਗੁਆ ਰਹੀ ਹੈ, 9 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਲਖਨਊ ਦੇ ਕਾਂਸ਼ੀਰਾਮ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 16 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਲਖਨਊ: ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ (ਬਸਪਾ) ਮੁਖੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਲਖਨਊ ਵਿੱਚ ਰੈਲੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਰੈਲੀ 9 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਬਸਪਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਕਾਂਸ਼ੀਰਾਮ ਦੇ ਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ ‘ਤੇ ਲਖਨਊ ਦੇ ਕਾਂਸ਼ੀਰਾਮ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਇਆਵਤੀ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਰਾਹੀਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਕਾਂਸ਼ੀਰਾਮ ਮੈਮੋਰੀਅਲ

ਪਾਰਕ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਰਕ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਲੱਖ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਇਸ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਰੈਲੀ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਘਟਦੀ ਵੋਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਤੇ ਚਰਚਾ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਨਬਜ਼ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਾਧਿਅਮ

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 9 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕਾਂਸ਼ੀਰਾਮ ਦੇ ਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਲਖਨਊ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। 1984 ਵਿੱਚ ਬਸਪਾ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ, ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਰੈਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਸਪਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੈਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ, ਬਸਪਾ ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਸਪਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

1995 ਵਿੱਚ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਸਪਾ ਹਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ

ਰੈਲੀਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। 2007 ਤੋਂ 2012 ਤੱਕ ਪੂਰਨ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 2012 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਗੁਆਉਣੀ ਪਈ। ਅਖਿਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ। 2012 ਦੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਲਗਾਤਾਰ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ।

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਰਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ‘ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ

“Equality and Justice” Patiala 16 September
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁ ਸਿ ਆ ਰ ਪੁ ਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਰਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਅੱਜ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਮੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਿਚੀ ਕੇ.ਪੀ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ‘ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਲੰਧਰ ਸਥਿਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ।

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਦਿਲੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ

ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ

ਮੇਅਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਨੀਤ ਧੀਰ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਟੀਨੂੰ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਜਲੰਧਰ ਰਮਨੀਕ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਕਮੇਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ‘ਆਪ’ ਆਗੂ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਆੜਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਮੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਿਚੀ ਕੇ.ਪੀ ਦੀ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ 5G ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਬੰਧੀ ਚੋਰੀਆਂ ‘ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ; 61 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ, 95 FIRs ਦਰਜ

ਡੀਆਈਜੀ ਰਾਜਪਾਲ ਸੰਧੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਚੋਰੀਆਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੂਰੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਗਰਮ

ਚੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਚ-ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ ਜੀਯੂਟੀ1 ਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ, ਦੋ ਮਿੰਟਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਚੋਰੀ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 16 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਭਾਰਤੀ ਏਅਰਟੈੱਲ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ 5ਜੀ ਟੈਲੀਕਾਮ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ‘ਤੇ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ 61 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ 95 ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਚ-ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ 5ਜੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੋਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਉਪਰੰਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ

ਪੁਲਿਸ (ਡੀਜੀਪੀ) ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ (ਐਸ.ਆਈ.ਟੀ.) ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਡੀਆਈਜੀ ਰਾਜਪਾਲ ਸੰਧੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਐਸ.ਆਈ.ਟੀ. ਨੇ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਹੋਏ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈਆਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਤਾਲਮੇਲ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਐਸਆਈਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡੀਆਈਜੀ ਰਾਜਪਾਲ ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖਾਸ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਉੱਚ-ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ ਜੀਯੂਟੀ-1 ਕਾਰਡਾਂ (ਬੇਸ ਬੈਂਡ ਯੂਨਿਟਾਂ) ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 4ਜੀ ਅਤੇ

5ਜੀ ਸਿਗਨਲਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ੀ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਦਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡੀਆਈਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੇ-ਪਿਛਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸਆਈਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਸੰਭਾਵੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਬਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰੈਕ ਟੀਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ‘ਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਾਏ ਸਿਹਤ ਕੈਂਪ, ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ 51 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਇਲਾਜ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 16 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲਾਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਪਲ ਦੀ ਵੀ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਓਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ‘ਚ ਉਤਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ, ਹਰ ਪਿੰਡ, ਹਰ ਗਲੀ ਅਤੇ ਹਰ ਘਰ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 15 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ, ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। 2303 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਹਤ ਮੁਹਿੰਮ ਨੇ ਪੂਰੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਉਮੀਦ ਜਗਾਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ 2016 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈਲਥ ਕੈਂਪ ਲੱਗ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ 51,612 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਹੀ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

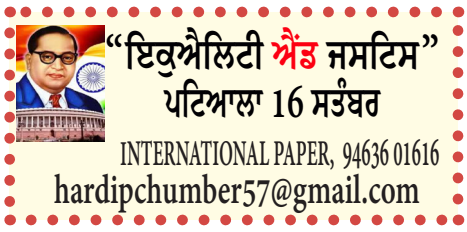
ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਸਹਾਰਾ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਰਾਹਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਪੂਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਖੁਦ ਚੱਲ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਹੈ। 1,929 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਆਸ਼ਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 1,32,322 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਿੱਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਓ.ਆਰ.ਐੱਸ., ਪੈਰਾਸਿਟਾਮੋਲ, ਡੈਟੇਲ, ਬੈਂਡ-ਏਡ, ਕ੍ਰੀਮ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਲੋਕ ਖੁਦ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਬੁਲਾਏ ਖੁਦ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ‘ਤੇ ਦਸਤਕ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀ

ਰੋਕਣ ਲਈ ਜੋ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਚਿਹਰਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ 1,861 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1,08,770 ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ 2,163 ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਰਵਾ ਮਿਲਣ ‘ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ 23,630 ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਰਵੀਸਾਈਡ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 878 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਫੌਗਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਜੋ ਡੋਂਗੂ ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਆ ਵਰਗੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹ ਤੋਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਫੌਗਿੰਗ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹੀ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪਿੰਡ ਕਵਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਕੋਨਾ, ਕੋਈ ਗਲੀ, ਕੋਈ ਘਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਛੁੱਟਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਸਿਰਫ ਅੰਕੜੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਹ ਉਸ ਸੋਚ ਦਾ

ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਰ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੈਦਾਨ ‘ਚ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਟੀਮਾਂ ਕੋਲ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਸਾਧਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਤਾਕਤ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਸਾਫ਼ ਹੋਵੇ, ਤਦ ਬਦਲਾਅ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦਵਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀਆਂ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਦੀ, ਉਹ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਕੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਹੈਲਥ ਮਿਸ਼ਨ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਾਫ਼ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਏ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੀ ਸੇਵਾ ਹੈ... ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਸੱਚੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ!

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

“ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਵਰਾਜ ਦਾ ਮੁੱਦਾ”

ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਵਰਾਜ ਦਾ ਅੱਗੇ ਦਾ ਭਾਗ

30. ਸੱਜਣੇ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਿਵਲ ਨਾ-ਫਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਆਸਾਨ

ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਸੰਗਠਨ

31. ਮੇਰੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਇਸ ਸਿਆਣਪ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਬਾਰੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸੋਚਿਆ

ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਵਰਾਜ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕੀ। ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਵੱਲ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਛੁਤ-ਛਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੁੱਚੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਛੁਤ-ਛਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਖਾਦੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਛੁਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ? ਅਜਿਹੇ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਅਛੂਤ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਅਛੂਤ ਨੌਕਰ ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਛੂਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਕੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਕੀ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੁਆਰਾ ਛੁਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੇ ਅਜੇ ਵੀ ਕੋਈ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ? ਆਪਣੇ ਅਥਾਹ ਨੈਤਿਕ ਸਮਰਥਨ, ਉਸਦੇ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸਨੇ ਛੁਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਹਰ ਸਾਲ ਉਹ ਧਾਗਾ ਕੱਟਣ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੱਕਰ ਕੱਟਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਛੁਤ-ਛਾਤ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਹੈ? ਚਰਥੇ ‘ਤੇ ਜਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਉਸ ਨੇ ਖਰਚਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਸੌਂਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਇਸ ਕੰਮ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਖਰਚਿਆ। ਉਸਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਕੀ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਛੂਤਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਹਮਦਰਦੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੀ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ ਸੀ? , ਜੇਕਰ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ।

ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਛੁਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਕਲੰਕ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਮਾਨਦਾਰ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਵੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੁਝ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਉੱਚ ਵਰਗ ਅਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਿਰਫ਼ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਉਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਜਾਂ ਛੇਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮੁੱਚੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਮਕ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੂਣ ‘ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ‘ਚ ਲੂਣ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਲਵੇ ਦਾ ਸਵਾਦ ਖਾਧੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੂਣ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਕੁਚਲੇ ਨਾ ਜਾਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀ ਉੱਚ ਵਰਗ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ‘ਤੇ ਸਹਾਰਾ ਬਣੇਗਾ?

ਅਤੇ ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਇਸ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਇਮਾਨਦਾਰ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਖਦਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੋਕ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਦਾਸੀਨ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹ ਰਹਿਣਾ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਜੇਕਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ‘ਤੇ ਕਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਸਭ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਫਾਨ ਦੇ ਰਹਿਮ ‘ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਏਗੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਲੜ ਸਕਦੀ ਹੈ?

32. ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਾਵਲੇ ਹਨ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਵਰਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਛੁਤ-ਛਾਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, , ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੇਗੀ। ਮੁਫ਼ਤ ਮਦਦ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਚ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਲਓ, ਸਵਰਾਜ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਵਰਾਜ ਦੇ ਆਗਮਨ ਨਾਲ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਅਲੇਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, “ਸਾਨੂੰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਭੀਅੰਕਰ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦੇ-ਦੇ ਹੱਥ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।”

ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਛੱਡ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਵੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਵਾਂਗ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਭੋਗਦਾ ਅਤੇ ਸਵਰਾਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਦਰਿੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਰਵਜੇਤ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜ਼ਿੰਪਾ ਨੇ ਮਾਸੂਮ ਅਜੀਤ ਨਗਰ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਹੋਈ ਚੋਣ

ਹੁ ਸ਼ਿ ਆ ਰ ਪੁ ਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਰਵਜੇਤ ਸਿੰਘ ਅੱਜ ਫਗਵਾੜਾ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ 5 ਸਾਲਾ ਮਾਸੂਮ ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਦੁਖੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੀ

ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ‘ਤੇ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ। ਡਾ. ਰਵਜੇਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕਲੰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ੰਕਰ ਜ਼ਿੰਪਾ ਨੇ ਵੀ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਦਮਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਪਾ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਗੇਗੀ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਰਵਜੇਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜ਼ਿੰਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇ।

ਕਪੂਰਥਲਾ ( )ਅੱਜ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਰਕ ਅਜੀਤ ਨਗਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਨਿਊ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਜੀਤ ਨਗਰ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਵ - ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਨਿਊ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਜੀਤ ਨਗਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ , ਇਸ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਖਜਾਨਚੀ, ਕੈਪਟਨ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸਕੱਤਰ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਡਾ. ਐਚ ਐਸ ਬਾਵਾ ਜੀ ਚੇਅਰਮੈਨ , ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਐਕਸ

ਐਮ ਸੀ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ, ਡਾਕਟਰ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਕੱਕੜ ਸਰਪ੍ਰਸਤ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੀ ਆਰ ਓ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਤਕਨੀਕੀ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਮਾਸਟਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੈਸ ਸੈਕਟਰੀ, ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਕਲਸੀ ਜੀ ਪ੍ਰਾਯੋਕਤ ਸੈਕਟਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ,

ਐਸ ਕੇ ਕਪੂਰ, ਨਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੈਪਟਨ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਰਾਜੂ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸੁਬੇਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ, ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਛਾਬੜਾ, ਪਟਵਾਰੀ ਬਨਾਰਸੀ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੈਨੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਜੀ, ਮੰਗਾ, ਮੰਨਾ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੁੱਖਾ, ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਰੀਅਰ ਵਾਲੇ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੰਘ, ਰਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਰ ਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਨਿੱਕਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੰਬੇ ਵਾਲੇ

ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਡਾ.ਐਚ. ਐਸ. ਬਾਵਾ ਜੀ ਨੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਤੇ ਖਰਾ ਉਤਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਾਂਗਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜੀਤ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਹੱਲ ਕਰਾਂਗੇ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 16 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਸੂਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕੁਦਰਤੀ ਕਰੋਪੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਜਾਤ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦੇ। ਇਹਨਾਂ ਪੀੜਤਾ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਦਦ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਜਿਆਦਾ ਲਾਚਾਰ ਗਰੀਬਾਂ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਲਕੁੱਲ ਇਵੇਂ ਹੀ ਅਜ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਰ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਏਰੀਏ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ,ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੰਗੀ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿਚ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਸਜਣ ਮਿਤਰ ਚੰਗੀ ਹਾਲਤ ਕਰਕੇ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਖੀ ਸੱਮਗਰੀ ਮੌਕੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆ ਗਈ ਭਾਵ ਇਹ ਇੰਨੇ ਲਾਚਾਰ ਨਾ ਹੋਏ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿਹਾੜੀ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੇ ਬਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਖਾ ਪੇਟ ਭਰਣ ਤੇ ਦਵਾਈ ਆਦਿ ਤੇ ਖਰਚ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਲਈ ਹੋਰ ਕਮਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਇਹਨਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਇਹ ਆਫ਼ਤਾਂ ਵਧੇਰੇ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਹਤ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦਾ ਇਲਾਨ ਕਰਦੇ ਮੌਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਧਨ ਹੀਣ ਗਰੀਬਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਘੱਟ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਐਲਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 20.000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਠੀਕ ਹੀ ਹੈ, ਹੜ੍ਹ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਲਈ ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਖੇਤ ਉਸ ਦੀ ਰੇਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ

.....

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 16 ਸਤੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਅਕਸਰ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ “ਮੁੰਡਾ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹੈ”, “ਕੁੜੀ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ”, ਜਾਂ “ਪੁੱਤਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲਗਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ”। ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬਾ, ਵਧੀਆ ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਲਗਭਗ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਟੀਚਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਹਕੀਕਤ ਬਣਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿੰਨੀ ਕੀਮਤ ‘ਤੇ? ਅਤੇ ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰੁਝਾਨ

ਪਿਛਲੇ 30-40 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੌਮ ਹੈ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਬਸੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਇਟਲੀ, ਜਰਮਨੀ—ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਲਕ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ:

- ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ: ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਘੱਟ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
- ਖੇਤੀ ਦਾ ਸੰਕਟ: ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।
- ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ: ਜਿਹੜਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਬੈਠਾ ਹੈ

ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਰ ਨਾਲ ਝੰਬੇ ਗਰੀਬਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਜਾਤੀ ਵਿਤਕਰਾ ਕਿਉਂ?

ਦਲਬੀਰਸਿੰਘਧਾਲੀਵਾਲਪਟਿਆਲਾ
ਫੋਨ ਨੰ. 86993-22704

ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਦਰਿਆ ਦੀ ਰੇਤ ਜਮਾਂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਜੇ.ਸੀ.ਬੀ. ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇਗੀ। ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਫਾਈ ਲਈ ਇਕ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਪਰ ਇਸ ਖਰਚੇ ਵਿਚ ਗਰੀਬਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ, ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਬਸ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਹੜ੍ਹ ਪਿੜਤਾਂ ਦੇ ਪਸ਼ੂ ਮਰੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਲਈ 37,500/- ਰੁ: ਪ੍ਰਤੀ ਪਸ਼ੂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਡਿੱਗ ਚੁੱਕੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦਾ 40,000/- ਰੁ: ਪ੍ਰਤੀ ਮਕਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਰੇਤ ਕੱਢ ਕੇ ਵੇਚ ਸਕੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਲਾਭ ਹੈ ਪਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਐਸੀ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਦੀਆਂ, ਕੋਠਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਢਹਿ ਗਈਆਂ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਿਮਾਰ ਪਏ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੱਦਦ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਕਹਿਰ ਮਨੁੱਵਾਦੀ ਤੇ ਜਾਤੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੰਕਾਰੀ, ਜੱਟਵਾਦੀ ਲੋਕ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਜੱਟਵਾਦ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜੱਟ, ਹਿੰਦੂ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ, ਦਿਆਲੂ, ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ

ਵਾਲੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਾਦ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਉਸਦਾ ਭਾਵ ਅਹੰਕਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਤਕਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਭੁੱਖੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤੇ ਰਾਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਟਰਾਲੀਆਂ ਇਹ ਅੰਗਕਾਰੀ ਲੋਕ ਅੱਗੇ ਭਜਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਜੁਲਮ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਧੰਨ ਹਨ ਉਹ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਜੋ ਜੱਟ ਜਾਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹਨਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਬਣੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਮਵਾਰ ਗਾਇਕ ਕਲਾ ਕਾਰ ਮਨਕੀਰਤ ਐਲਖ ਜੋ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤਕ ਧੁਰ ਅੱਗੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ, ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਹਾਲਤ ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਇੰਨਾਂ ਭਾਵੁਕ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹਰ ਘਰ ਨੂੰ 5-10 ਲੱਖ ਰੁ: ਦਿੱਤੇ, ਵਾਧੂ ਰਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ, ਦਵਾਈਆਂ ਉਸਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਇੱਕ ਬਿਮਾਰ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ ਹਸਪਤਾਲ। ਉਸਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਖੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ, ਮੈਂ ਫੌਰਨ ਮੱਦਦ ਕਰਾਂਗਾ। ਦੂਜੇ ‘ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮਹਾਨ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਗਰਾਹਾਂ ਬਣੇ ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਹਾਲਤ ਵੇਖੇ, ਰਾਸ਼ਨ ਵੀ ਵੰਡਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦੇ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ

ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ

ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਪੱਕੇ ਹੋਣਗੇ।,ਵਧੀਆ ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਲਗਭਗ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਟੀਚਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀਆਂ

ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਹਰ ਵੱਡਾ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

1. ਅਮਰੀਕਾ (USA):

ਇੱਥੇ H1-B ਵੀਜ਼ਾ ਤੇ ਹੋਰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਸਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਦੀ ਲਾਈਨ ਲੰਬੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

2. ਕੈਨੇਡਾ:

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਥੇ ਜਾਣ ਦੇ ਖ਼ਵਾਹਿਸ਼ਮੰਦ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ PR (Permanent Residency) ਲਈ ਕੱਟੜ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ। IELTS ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਬੈਂਡ ਅਤੇ ਸਕਿਲਡ ਵਰਕਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

3. ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ:

ਇੱਥੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਆਏ ਹਨ। ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੱਕ ਸਭ

ਕੁਝ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਇਸਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਰਾਂਗੇ।)

4. ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼:

ਜਰਮਨੀ, ਇਟਲੀ, ਫ਼ਰਾਂਸ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ੇ ਤੇ ਕੁਝ ਮੌਕੇ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਉੱਥੇ ਵੀ ਲੋਕਲ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

5. ਯੂ.ਕੇ. (ਇੰਗਲੈਂਡ):

ਬ੍ਰੈਕਜ਼ਿਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀਆਂ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪੱਕਾ ਹੋਣ ਲਈ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ

ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਪੱਕੇ ਹੋਣਗੇ।

ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ 20–25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਏਜੰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ, ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ।

.....

ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨੀ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਤਾਜ ਸਜ਼ਦੇ, ਮਿਹਨਤਾਂ ਹੀ, ਜਿੰਦਗੀ ਚ ਰੰਗ ਲਾਉਂਦੀਆਂ।
ਸੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਨੀ ਤਾਜ ਸਜ਼ਦੇ, ਮਿਹਨਤਾਂ ਹੀ, ਜਿੰਦਗੀ ਚ ਰੰਗ ਲਾਉਂਦੀਆਂ।
ਜਿਹਨਾਂ ਦਿਆਂ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਜਨੂੰਨ ਬੋਲਦਾ, ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੀਦਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ।

21ਵਾਂ ਮੇਲਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਗ਼ਦਰੀ ਗੁਲਾਬ ਕੌਰ ਦੀ 100 ਸਾਲਾਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ ਸਮਰਪਿਤ

ਲੌਗੋਵਾਲ, 15 ਸਤੰਬਰ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ) -

ਹਰ ਸਾਲ 16 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਮੇਲੇ “ਮੇਲਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦਾ” ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਮੁਲਕ ਲਈ ਆਪਾ ਵਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗ਼ਦਰੀ ਗੁਲਾਬ ਕੌਰ ਦੀ 100 ਸਾਲਾਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਬਲਬੀਰ ਲੌਗੋਵਾਲ ਅਤੇ

ਜੁਝਾਰ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਅਣਥੱਕ ਯਤਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦਹਾਕਿਆ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਨਾਮੱਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਜੋੜਨ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੰਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ, ਨਸਿਆਂ ਦੇ ਕੋਹੜ ਖਿਲਾਫ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਲਈ ਹਰ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ

ਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਲਈ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਦਿਨ ਹੈ। ਇਸ 21 ਵੇਂ ਮੇਲੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਾਇਣ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਕੋਰੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕ ਮੰਡਲੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਮੰਚਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੀਟਿੰਗ

ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਤਬਕੇ ਕਿਰਤੀ, ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਲੋਕਾਂ, ਨਿਗਰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿੰਨਾ ਦੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤੀ ਵੱਲ ਵਧੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੁਖੀ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਮੀਡੀਆ ਮੁਖੀ ਬੀਰਬਲ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਦਾਤਾ ਸਿੰਘ ਨਮੇਲ, ਕਮਲਜੀਤ ਵਿੱਕੀ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੁਲਿਸ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਜਿਲਾ ਇਕਾਈ ਮਾਨਸਾ ਨੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹਤਾ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਰਾਹਤ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ

ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਜਰੂਰੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ

(ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਘੱਡ) ਪੁਲਿਸ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਜਿਲਾ ਇਕਾਈ ਮਾਨਸਾ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਮੁਲਤਵੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅੱਕਾਂਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੇ ਸਾਥੀ ਪੌਲਿਓ ਖਰਚਾ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਮਦਾਦ ਜਰੂਰ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮੰਦਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜਿਥੇ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਥੇ ਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਉਪਰੰਤ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਧਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਹਤ ਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜੇ ਸਾਥੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਇਮਦਾਦ ਜਲਦੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਤੁਰੰਤ ਦੇਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੁਰੰਤ ਰੀਵਾਇਜ਼ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, ਪੈਡਿੰਗ ਏਰੀਅਰ ਨੂੰ ਕਿਸ਼ਤ-ਵਾਈਜ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕਵਾਰ ‘ਚ ਹੀ ਤੁਰੰਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਭੱਤੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਆਦਿ

ਮੰਗਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮਾਂਹ ਦੌਰਾਨ ਵਿਛੜ ਚੁੱਕੇ ਸਾਥੀ ਥਾਣੇਦਾਰ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ 2 ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੋਨ ਧਾਰ ਕੇ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ ਕਲਾਂ, ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਖੇਖਰ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਔਢਾ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਪੁਰਾ, ਗੁਰਲਾਲ ਸਿੰਘ ਗੁਰਨੇ ਕਲਾ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੀਖੀ, ਗੁਰਪਿਆਰ ਸਿੰਘ, ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਗੋਹਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮੇਤ 60 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਸਾਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਆਏ। ਸਟੇਜ ਸੈਕਟਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਈਰੂਪਾ ਵੱਲੋਂ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ ਗਈ।

ਪਿੰਡ ਬੱਲਮਗੜ੍ਹ, ਸਮਾਣਾ ਵਿਖੇ ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੱਲਰੇ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ - ਰੂਪ ਬਠੋਈ

ਪਟਿਆਲਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰੋੜੇਵਾਲ --- “ਸ਼ਹੀਦੋਂ ਕੀ ਚਿਤਾਓ ਪਰ ਲਗੋਗੇ ਹਰ ਬਰਸ ਮੇਲੇ, ਵਤਨ ਪਰ ਮਿਟਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕਾ ਵਾਕੀ ਯਹੀ ਨਿਸਾਹ ਹੋਗਾ”, 18 SIKH LI/ 19 RR, ਸੇਰੀਆ ਚੱਕਰ ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੱਲਰੇ ਦੀ

ਨਿੱਘੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਬੱਲਮਗੜ੍ਹ ਹਲਕਾ ਸਮਾਣਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਵਲੋਂ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ

ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੇਗ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਬਠੋਈ ਜਿਲਾ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਵੀਸੱਧਾ ਸੈਕਟਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਸਪਾ, ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਬੱਲਮਗੜ੍ਹ ਸੈਕਟਰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ, ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ।

69 ਵੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਜੇ.ਐਸ.ਐਫ.ਐਚ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਾਈ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੋਲਾ ਨੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਸਮੇਤ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਵਧਾਈ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ 16 ਸਤੰਬਰ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) 69 ਵੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਿਤੀ 11 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 13 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਜੇ ਐਸ ਐਫ ਐਚ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬੜੇ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪਨ ਨਾਲ ਦਿਖਾਇਆ। “ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਸੀਨਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਚਨਬੱਧਤਾ, ਤਿਆਰੀ, ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ”। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਮਾਧਢੰਡ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜੇ ਐਸ ਐਫ ਐਚ ਖਾਲਸਾ ਸੀ ਸੈ ਸਕੂਲ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਐਸ ਐਫ

ਐਚ ਖਾਲਸਾ ਸੀ ਸੈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੇਤੂ ਰਹੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੀ ਅੰਡਰ 14 ਤੇ 19 ਲੜਕੇ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਫਸਵਾਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਹੋਸ਼ ਦਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਐਸ ਐਫ ਐਚ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਖੇ-ਖੇ ਦੀ ਅੰਡਰ 17 ਅਤੇ 19 ਲੜਕਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਅੰਡਰ 19 ਵਿੱਚ ਲੜਕਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਖੇਡਾਂ ਜਿਵੇਂ ਟੇਬਲ ਟੈਨਿਸ ਚੈਂ ਅੰਡਰ 19 ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੋਲਾ ਨੇ ਜੇਤੂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਟੀਮ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਯਤਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀਮ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵੀ ਤਾਂ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਤੇ ਟੀਮ ਨੂੰ

ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੋਲਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਕੀ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕੀਤੀ ਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੇਤੂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਖਿਡਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਾਂ ਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੋਲਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ, ਡੀ ਪੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਮਾਹੀ, ਰੋਹਿਤ ਚੌ ਹਾ ਨ, ਬ ਲ ਜਿੰ ਦ ਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਭੁੱਲਰ, ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ, ਪੂਜਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਪੂਜਾ ਗੰਗੜ, ਕੰਚਨ ਸੇਨੀ, ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕਹਿਰ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਲਗਾਣਾ, ਪੇਸ਼ਕਸ਼ - ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ

ਕਹਿਰ ਕੁਦਰਤ ਦਾ, ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ, ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ, ਉਡਦਾ ਪੰਜਾਬ ਹੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁੱਬਦਾ ਪੰਜਾਬ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ, ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ, ਢਹਿਆ ਕਹਿਰ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ, ਸਭ ਹੋਇਆ ਬਰਬਾਦ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ ਕੁਝ ਰੁੜ੍ਹ ਗਏ ਕੁਝ ਬਚ ਨਿਕਲੇ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ। ਕੁਝ ਜਾਨ ਬਚਾ ਛੱਤ, ਚੜ੍ਹੇ ਅੱਖੀ ਵੇਖ ਲੋ ਕੁੱਛੜ ਚੁੱਕੀ ਬੱਚੇ ਭੁੱਖੇ ਭਾਣੇ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ, ਸਿਰ ਲੱਦਿਆ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ। ਕੀਲੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਰਹਿ ਗੇ ਡੰਗਰ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ, ਘਰੀ ਵੜਿਆ, 8 ਫੁੱਟ ਪਾਣੀ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ, ਹੋਈ ਸਾਰੀ ਬਰਬਾਦੀ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ

ਭੁੱਬਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਰੋਂਦਾ ਕਿਸਾਨ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ। ਲਹਿੰਦੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਆਬ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ, ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਖੜਿਆ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ। ਮਚਾਈ ਪਾਣੀ ਨੇ, ਤਬਾਹੀ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ, ਹੱਸਦੇ ਵੱਸਦੇ, ਘਰ ਉਜੜ ਗਏ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ। ਭੁੱਬੀਆਂ, ਮਿਲੀਆ ਨੀ ਲਾਸ਼ਾਂ, ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ, ਧਾਹਾਂ ਮਾਰਦੇ ਨੇ, ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ। ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ ਜੋਸ਼ ਭਰਿਆ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ। ਸਭ ਕਰਨ ਅਰਦਾਸਾਂ, ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ ਭੁੱਬਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੱਢਦੇ ਨੇ ਬਾਹਰ ਅੱਖੀ ਦੇਖ ਲੋ।

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਫ਼ਿਆਂ ਚ ਗੁਆਚੇ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ

ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ

ਅਜੀਤ ਖੰਨਾ (ਲੇਕਚਰਾਰ ਇਤਿਹਾਸ) ਮੋਬਾਈਲ : 76967-54669

ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਖ਼ਾਤਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਭੋਇ ਨੂੰ ਸਿੱਝਿਆ। ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਚ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਦਾਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ, ਸੁਖਦੇਵ, ਉਧਮ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਤੇ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਨਾਂਵਾਂ ਤੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਵਾਕਫ਼ ਹਨ। ਪਰ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਵਰਗੇ ਗ਼ਦਰੀ ਜੋਧਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਘਾਲੀ ਘਾਲਣਾ ਤੋਂ ਉਹ ਨਾ ਵਾਕਿਫ਼ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਸਿਰੋਂ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤੇ।

ਜੀਵਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗ਼ਦਰੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਦਾ ਜਨਮ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1884 ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲਾ ਨੌਧ ਸਿੰਘ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਪੰਜਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੇ। ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਸਕੂਲ ਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨਾਂ ਉਰਦੂ ਫ਼ਾਰਸੀ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਚ ਮੁਹਾਰਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ। ਉਹ 28 ਨਵੰਬਰ ਸੰਨ 1902 ਚ ਉਹ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਦੇ ਪਲਟੂਨ ਨੰਬਰ 25 ਵਿਚ ਇਕ ਫੌਜੀ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਏ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 12 ਜੁਲਾਈ 1906 ਨੂੰ ਉਹ ਵੈਨਕੂਵਰ (ਕੈਨੇਡਾ) ਚਲੇ ਗਏ। ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ 1909 ਚ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਯੂਐਸਏ) ਚਲੇ ਗਏ। ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਓਰੇਗਨ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਹਿਰ ਪੋਰਟਲੈਂਡ ਕੋਲ ਬ੍ਰਦਲਵਿਲੇ ਦੀ ਇਕ ਲੱਕੜ ਮਿਲ ਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਸਮਝ ਕੇ ਬੜੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੀਤੀ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ 1912 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਚ ਪੋਰਟਲੈਂਡ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੋਈ ਬੈਠਕ ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਹਿੰਦੀ

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਦੀ ਪੈਸੇਫਿਕ ਕੋਸਟ' ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਪਲੇਨੀ ਬੈਠਕ 31 ਮਾਰਚ 1913 ਨੂੰ ਬ੍ਰੈਡਲਵਿਲੇ ਚ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ 31 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟ (ਅਮਰੀਕਾ) ਚ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਦੀ ਕੋਂਦਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਪ੍ਰੈਲ 1914 ਨੂੰ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਚੋ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਯੁਗਾਂਤਰ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪੁਨਰ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਗ਼ਦਰੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਨੂੰ ਗਦਰ ਪਰਚੇ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ 1914 ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਸਮੇਂ ਜਰਮਨੀ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮਾਸਟਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਕਸੇਲ ਨੇ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਜੀਵਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ' ਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ 5 ਜੁਲਾਈ 1914 ਨੂੰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਨੂੰ ਬੰਬ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਕ ਸਫਲ ਤਜਰਬੇ ਤੇ ਬਾਅਦ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਬਾਂਹ ਤੇ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਕੂਹਣੀ ਤੋਂ ਉਪਰੋਂ ਕੱਟਣੀ ਪਈ। ਜਿਸ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਨ 1914 ਜਿਹੜੇ ਗ਼ਦਰੀ ਆਗੂ ਐੱਸ ਐੱਸ ਕੋਰੀਆ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਲਕੱਤੇ

ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚੇ ਸੰਨ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦਰਗਾਹ ਤੇ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮਿੰਟਗੁਮਰੀ ਤੇ ਮੁਲਤਾਨ ਦੀਆਂ ਕੋਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਅੰਤ ਚ ਮਸ਼ੀਮਾ ਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਕੋਲੰਬੋ ਤੇ 24 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਇੱਥੇ ਉਨਾਂ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਿਸ਼ਾਵਰ, ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਅਤੇ ਨੌਸ਼ਹਿਰਾ ਛਾਉਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੇ ਦਸਤਿਆਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ। ਗਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਧੋਕੇ ਨਾਂ ਦੇ ਗਦਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਜਾਸੂਸ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਨੇ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ ਲਿਆਕਤ ਖਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗ਼ਦਰੀ ਫੜੇ ਗਏ। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਤੇ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ।

2 ਮਾਰਚ 1915 ਨੂੰ ਟੁੰਡੀਲਾਟ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਅਤੇ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਗ਼ਦਰ ਦੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਚੱਕ ਨੰਬਰ -5 ਦੇ ਇਕ ਫਾਰਮ ਉੱਤੇ ਇਕ ਫੌਜੀ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਠਹਿਰਨ ਲਈ ਆ ਪਹੁੰਚੇ। ਗ਼ਦਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੁੱਲ੍ਹੇਵਾਲ ਥਾਣੇ ਚ ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਸੂਹ ਦੇ ਕੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਸਾਥੀਆਂ

ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ

ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਮੰਗੀ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਅੱਜ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਕੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਲੜਕੇ ਹਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਤਲ ਪਰਵਾਸੀ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ, ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨ, ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਤੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ

ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਭੈਅ ਭੀਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਨਾਂਅ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਕਤ ਮੰਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਝੂਠੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਰਾਮ ਲੱਗਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਰਵਾਸੀ

ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਨਿਰਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਧਰਮ ਜਾਂ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਜਰੂਰ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਾ ਇਸ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਮੁਹਿੰਮ

ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਜਹਿਰ ਘੋਲਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਾਂਝ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਹੋਰ ਗੁੜ੍ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਅਪਰਾਧੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਜ਼ਿਲਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ, ਰੋਹੜੀ ਵਰਕਰ ਯੂਨੀਅਨ, ਉਸਾਰੀ ਮਿਸਤਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਜੁਗਾਤੂ ਰੋਹੜਾ ਵਰਕਰ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ

ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਭਰਾ ਮਾਰ ਅੱਗ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਓ - ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੰਗ

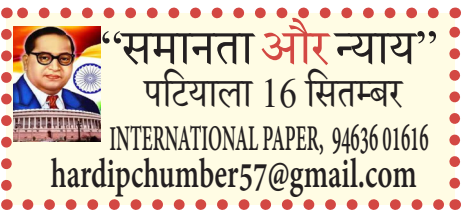
ਜਲੰਧਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਅਤਿ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰ ਮੁਜ਼ਰਿਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਜ਼ਰਿਮ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਰਨ ਪੂਰੇ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹਮਲੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ, ਉਜਾੜੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਹਕੀਕੀ ਨੁਕਤਾ ਨਿਗਾਹ ਤੋਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਖ਼ਰੀਆਂ ਸਮਾਜਕ, ਜਮਹੂਰੀ ਲੋਕ-ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਦੀਆਂ ਗਾਰਦਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣਾ ਅਸਲ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਤੇ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬਲਦੀ ਦੇ ਬੁੱਥੇ

ਦੇਣਾ ਦਾ ਅਪਰਾਧਜਨਕ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾੜੀਮੇਘਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਜ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਭਰਾ ਮਾਰ ਜੰਗ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ 'ਚ ਅਜੇਹੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਣ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਕਨੇਡਾ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਆਦਿ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ 'ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਜਾਓ' ਮੁਹਿੰਮ

ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ ਲਾਹੌਰ ਸਾਜਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਡਿਫੈਂਸ ਐਡ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ 1914 ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰਹੀ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ 1915 ਨੂੰ ਕਰੀਬ 81 ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਸਣੇ 24 ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਵਕੀਲ ਰਘੁਨਾਥ ਸਹਾਏ ਨੇ 24 ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਾਇਸਰਾਏ ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ। ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਡੇਟ ਸਰ ਅਲੀ ਇਮਾਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੌਂਤਝਿਆ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਾਇਸਰਾਏ ਚਾਰਲਸ ਹਾਰਡਿੰਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ 17 ਜਣਿਆ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਨੇ 6 ਵਰ੍ਹੇ ਅੰਡੇਮਾਨ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ 9 ਵਰ੍ਹੇ ਮਦਰਾਸ, ਪੁਣੇ, ਮੁੰਬਈ ਅਤੇ ਮਿੰਟਗੁਮਰੀ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਤੀਤ ਕੀਤੇ। ਸੰਨ 1930 ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੁੰਦਿਆ ਹੀ ਗ਼ਦਰੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣੋਂ ਨਾ ਰੁਕੇ। ਜਿਸ ਲਈ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕਈ ਵਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਅੰਡੇਮਾਨ, ਮਦਰਾਸ, ਪੂਨਾ, ਮੁੰਬਈ ਤੇ ਮਿੰਟਗੁਮਰੀ ਆਦਿ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਚ ਰਹੇ ਤੇ ਸੰਨ 1945 ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਏ। ਅੰਤ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਆਪ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਸਿਰੇ ਚੜੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਪਿੱਛੋਂ 18 ਸਤੰਬਰ 1962 ਨੂੰ 78 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹ ਮਹਾਨ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆ ਸਾਥੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਰੁਖ਼ਸਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੈ ਜੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਦੇਖੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਢਿੱਡ ਸੁਲ ਛੇੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਲਕ 'ਚ ਉਸਰ ਰਹੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾਉਣ ਲਈ ਗਿਣੀ ਮਿਥੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਅੱਜ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਹਕੂਮਤੀ ਛੱਤਰੀ ਹੇਠ ਅਜੇਹੇ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਖੜਦੁੰਮ ਮਚਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾਂ ਲਈ ਥਾਪੜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਕਦੇ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋਕ ਮਸਲੇ ਮੌਕੇ ਭਾਲੇ ਨਹੀਂ ਥਿਆਉਂਦੇ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਮੂਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਰਵ ਸਾਂਝੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਝੰਡਾ ਬੁਲੰਦ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੀ ਗਲਵੱਕੜੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਰ ਵੰਨਗੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟ-ਪਾਉ, ਕਾਤਲੀ, ਫ਼ਿਰਕੂ ਤਾਕਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਥਾਪੜ ਰਹੇ ਹਾਕਮਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੇਬੰਢ ਹੋ ਕੇ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ।

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब
कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

“भारत के स्वराज का मुद्दा”

(का आगे गा भाग)

(छ) दलित वर्ग का संगठन

31. मेरे अनेक मित्रों का कहना है कि हमारी इस स्थितप्रज्ञ

नीति के कारण दलित वर्ग का बहुत बड़ा नुकसान होगा। उनकी राय है कि दलित वर्ग को अंग्रेज सरकार के साथ या इंडियन नेशनल काँग्रेस के साथ जुड़कर रहना चाहिए। मैंने उनकी इस सलाह पर कई बार सोचा तो मुझे यकीन हुआ कि इन दोनों से अलग रहने में ही दलित वर्ग की सुरक्षा है। जैसे कि मैंने पहले ही बताया है, मैं साम्राज्यांतर्गत स्वराज का विरोध नहीं कर सकता। क्योंकि मुझे इस बात का पूरा यकीन है कि अंग्रेज सरकार हमारी समस्या का समाधान ढूँढ़ने के लिए कभी भी समर्थ नहीं थी। लेकिन काँग्रेस में शामिल होने के कारण ही अपना सवाल हल होने की दिशा में हम आगे बढ़ रहे हैं। हमारी समस्या हल होने की दिशा में हमारी प्रगति हो रही है, यह मैं बिना सोचे-समझे कैसे कह सकता हूँ? कहा जाता है कि काँग्रेस अस्पृश्यता पालन को मान्यता नहीं देती। सारी जनता का प्रतिनिधित्व करने वाली केवल यही एकमात्र संस्था है। इसमें कोई शक नहीं कि महात्मा गांधी के नेतृत्व में काँग्रेस ने अस्पृश्यता के रिवाज का निषेध करने वाला प्रस्ताव पारित किया है। लेकिन उस पर अमल करने के लिए काँग्रेस ने प्रचार-प्रसार के लिए अपने सदस्यों पर खादी के इस्तेमाल की शर्त लगाई है। लेकिन अस्पृश्यता का पालन न करने की शर्त काँग्रेस ने अपने सदस्यों के लिए क्यों नहीं रखी? इस तरह के बंधन पर आसानी से अमल किया जा सकता था। स्पृश्य सदस्य अपने-अपने घर में अस्पृश्य नौकर रख कर या किसी अस्पृश्य छात्र को अपने घर में रख, उसे पढ़ाई करने की सुविधा देकर इस शर्त का पालन आसानी से किया जा सकता था। महात्मा गांधी ने अस्पृश्यता निवारण के लिए जो उपाय किए, उसके क्या फिर भी कोई परिणाम दिखाई देते हैं? उनका भले ही बहुत बड़ा नैतिक समर्थन हो, उनके व्यक्तिगत प्रभाव और उनके विशिष्टतापूर्ण साधनों पर ध्यान दें तो उन्होंने अस्पृश्यता के निवारण का अपना उद्देश्य साकार करने के लिए बहुत ही कम प्रयास किए हैं। हर वर्ष सूत कातने के लिए फंड इकट्ठा करने के लिए वे चक्कर काटते हैं। उन्होंने अस्पृश्यता के खिलाफ क्या कभी ऐसी मुहिम छेड़ी है? चरखे पर अपना जितना समय व्यतीत किया उसका एक शतांश हिस्सा भी इस काम के लिए खर्च नहीं किया। हिंदू और मुस्लिमों के बीच एकता प्रस्थापित करने के लिए तीन हफ्तों तक उन्होंने अनशन रखा था। यह बात आप सब लोग जानते ही हो। किंतु स्पृश्यों के मन में अस्पृश्यों के लिए अधिक दयाभाव निर्माण हो इसके लिए गांधीजी ने क्या

एक दिन का भी अनशन कभी रखा है? ये बातें अगर की जातीं तो कोई भी काँग्रेस के मंच को स्वीकार करता। लेकिन अस्पृश्यता का कलंक दूर करने के लिए काँग्रेस ने ईमानदार कोशिश की नहीं। और हम सब यह भी जानते हैं कि स्वामी श्रद्धानंद ने काँग्रेस का त्याग इसी कारण किया कि काँग्रेस इस मामले में दिखावे के अलावा और कुछ नहीं कर रही, और न ही करने के लिए तैयार है। काँग्रेस ने जो प्रस्ताव रखा है। उस आधार पर अगर कोई काँग्रेस के अंतरंग के बारे में निर्णय लेना चाहे तो यह प्रकट हो जाएगा कि काँग्रेस आम लोगों के लिए है या नहीं? इस बारे में निर्णय लेते समय जल्दबाजी नहीं करनी चाहिए। काँग्रेस के आर्थिक प्रस्तावों में उच्च वर्ग और मध्य वर्ग के हितसंबंधों के बारे में ही प्रतिबिंब दिखाई देता है। उसके व्यापार से संबंधित प्रस्ताव का ताल्लुक केवल व्यापार और उद्यमियों से ही होता है। उसमें मेहनत करने वालों की कोई जगह नहीं। जो संगठन केवल एक चौथाई या एक षष्ठमांश लोगों के लिए ही काम करते हैं, उन्हें यह दावा करना छोड़ देना चाहिए कि वह सम्पूर्ण जनता का प्रातिनिधि संगठन है। नमक के सत्याग्रह का समावेश काँग्रेस के कार्यक्रम के साथ जोड़ देने से उसके बुनियादी चेहरे में कोई फर्क नहीं आने वाला नमक पर लगाए गए कर विरोध में जिस तरह जोरदार निंदा की जा रही है, वह राजनीतिक आंदोलन का ही एक हिस्सा है। लेकिन जिस तरह हलवा खाए बगैर हलवे के स्वाद का पता नहीं चलता, उसी तरह नमक सत्याग्रह आंदोलन में भी आम जनता कुचली न जाए इसके लिए क्या उच्चवर्ग के कंधों के सहारे खड़ा किया जाएगा? और इसी एक बात से इस आंदोलन की सफलता निर्भर करती है। उसके पीछे ईमानदार उद्देश्य है या नहीं उसे केवल आने वाला समय ही स्पष्ट कर जाएगा। लेकिन मुझे इस बारे में कोई आशंका नहीं कि जब-जब निर्णय लेने की घड़ी आती है तब-तब काँग्रेस के लोग आम जनता की ओर आंख मूंदकर केवल उच्च वर्ण का ही पक्ष लेते हैं। इस बारे में मुझे कोई शक नहीं है। आम जनता के प्रति कैंग्रेस का उदासीन और बेफिकर रहना मानो एक प्रकार से अनिवार्य ही है। क्योंकि वह राष्ट्रवादी लोगों का नेतृत्व करती है और वह कोई राजनीतिक पार्टी नहीं है। इसलिए वहां नीति और कार्यक्रम काफी व्यापक होना जरूरी है। सब जानते हैं कि किसी संगठन पर सब के हितसंबंधों की अनेकविध जिम्मेदारियां थोपी गईं तो सबके नाम पर वह केवल कुछ एक लोगों का ही हित साध सकती है। और हितसंबंधों में अगर कोई विरोध पैदा हुआ तो दुर्बल लोगों को आंधी के हवाले कर दिया जाता है। ऐसे में मेरी समझ में यह नहीं आ रहा कि हम यह उम्मीद कांग्रेस से कैसे लगा सकते हैं कि वह हमारे लिए काम की जिम्मेदारी का निर्वाह करेगी और जब हमारे प्रतिपक्ष के साथ विरोध पैदा होगा, उस समय जो कि तय है, हम यह उम्मीद भी कैसे करें कि वह हमारा पक्ष लेकर लड़ेगी।

32. हममें से जो काँग्रेस की सेवा करने के लिए व्याकुल हैं, उन्हें ऐसा लगता है कि स्वराज प्राप्ति के बाद इस सेवा के बदले में काँग्रेस हमारी अस्पृश्यता को नष्ट करेगी, और हमने यदि अभी उसकी सेवा नहीं की तो बाद में वह हमें गुलाम ही बना कर रखेगी। मुफ्त की मदद का कोई मुआवजा नहीं इस गुनाह के लिए। इसलिए उपरोक्त सोच के बारे में अपनी राय व्यक्त करना जरूरी नहीं है, ऐसा मैं समझता हूँ। लेकिन मुझे लगता है कि एक बात साफ करना जरूरी है। वह यह कि, अब आप भले ही काँग्रेस की जितनी भी सेवा कर लीजिए, लेकिन स्वराज प्राप्ति के बाद आप इस काँग्रेस को कहीं नहीं पाएंगे। उस समय आपको अपनी ही शक्ति पर निर्भर रहना पड़ेगा। क्योंकि काँग्रेस अपने उद्देश्य को पा लेने के बाद, स्वराज के आगमन के साथ ही वह हवा में गुम हो जाएगी और हैमिल्टन के शब्दों में बताना हो तो, “हमें यहां की पशु और हैमिल्टन के शब्दों में बताना हो तो, “हमें यहां की पशु समान जनता के भयानक द्वेष और विकराल वासनाओं के

साथ दो-दो हाथ करने पड़ेंगे।” मुझे तो यह डर भी लगता है कि जिनके नाम से हमें अपनी सारी कोशिशें छोड़ देने के लिए कहा जाता है उस महात्मा गांधी को भी अगर आम आदमी की तरह और थोड़ी लंबी जिंदगी मिले और स्वराज के समय में अगर वे जीवित रहे, तो वे भी इस भयानक जानवर से हमारी रक्षा करने में असमर्थ साबित होंगे।

33. मैं जो सोच रहा हूँ यदि वह सही हो तो खुद के लिए अपनी राह ढूँढ़ लेना चाहिए, ऐसा निष्कर्ष इसमें से निकलता है। मैं यह जानता हूँ कि इस तरह की राह चुनने से जो डर रहे हैं उनके डर की वजह मैं समझ सकता हूँ। काँग्रेस और सरकार इन दोनों से अलग भूमिका का चयन करने पर उन्हें अपने साथ धोखा होने की आशंका है। यह अपनी दुर्बलता को कबूलना ही है, और यह सुखद नहीं होगा कि सत्ता के सहारे के बिना दलित वर्ग अपनी अलग भूमिका बना ले, मैं यह बात मानता हूँ। लेकिन मैं आपसे यह पूछना चाहता हूँ कि सरकार अथवा काँग्रेस इनमें से किसी पर भी निर्भर ना रहने से हमें क्या लाभ मिलेगा? केवल कोई पार्टी ताकतवर है, इसके लिए अपनी वहां इज्जत है अथवा नहीं, इस बात की फिकर किए बगैर जुड़े रहना भिखारियों का मार्ग है। शर्मनाक शरणागति है वह कोई सभ्य व्यक्ति इसे सह नहीं पाएगा। अन्य लोग ध्यान में रखा करें कि इस तरह की ताकत दलित वर्ग कैसे प्राप्त करें, और ताकत के बल पर वे अपना कल्याण कैसे साध लें, यही आज उनके सामने सवाल खड़ा है। दलित वर्ग के आंदोलन में दो गंभीर बातों की कमी है, ऐसा दिखाई देता है। पहली बात यह कि दलित वर्ग की अपनी कोई जनमत नहीं है। और दूसरी बात यह कि सभी दलित लोग एक जगह बैठ कर आपस में सलाह-मशविरा करें इसका कोई भी साधन उनके पास नहीं हैं। अपने दुःख जैसे थे वैसे ही रहे, इसकी वजह यह है कि हम युगों-युगों से गूंगे बन कर जिए है। अपने ऊपर होने वाले अत्याचारों को हमने व्यक्त नहीं होने दिया। न्याय के नजरिए से देखें तो हम सरकार को या सुधारकों को भी दोष नहीं दे सकते। हमें यह बात माननी ही होगी कि जान-बूझ कर हमने अपने को इस

संत लोंगोवाल इंस्टीट्यूट में बी-कीपिंग एवं हनी प्रोसेसिंग पर कार्यशाला का आयोजन आज

लोंगोवाल,16 सितम्बर (जगसीर सिंह) - संत लोंगोवाल इंस्टीट्यूट ऑफ इंजीनियरिंग एंड टेक्नोलॉजी (स्लाइट) में आज 16 सितम्बर को फूड डिपार्टमेंट द्वारा एक दिवसीय “बी-कीपिंग एवं हनी प्रोसेसिंग” पर विशेष कार्यशाला का आयोजन किया जा रहा है। इस कार्यशाला का उद्देश्य प्रतिभागियों को मधुमक्खी पालन, शहद उत्पादन, उसकी प्रोसेसिंग तकनीक तथा विपणन से संबंधित आधुनिक जानकारी प्रदान करना है। इस कार्यशाला का शुभारंभ

निर्देशक स्लाइट प्रो. मणिकांत पासवान द्वारा हरी झंडी दिखाकर किया जाएगा। प्रो. पासवान संस्थान में खाद्य प्रौद्योगिकी विभाग से

जुड़े एक प्रमुख शिक्षाविद् हैं और मधुमक्खी पालन के क्षेत्र में सक्रिय अनुसंधान कर रहे हैं। इस कार्यक्रम में विशेषज्ञों द्वारा मधुमक्खी

पालन के वैज्ञानिक तरीके, शहद की गुणवत्ता सुधार, प्रसंस्करण तकनीक, मूल्य संवर्धन एवं व्यवसायिक संभावनाओं पर व्याख्यान दिए जाएंगे। स्थानीय किसानों, छात्रों एवं स्टार्टअप को इस क्षेत्र में आत्मनिर्भर बनने के लिए प्रेरित किया जाएगा।

कार्यशाला में भाग लेने के लिए इच्छुक प्रतिभागी संस्थान की वेबसाइट या संस्थान के फूड डिपार्टमेंट से संपर्क कर सकते हैं,यह पहल आत्मनिर्भर भारत एवं ग्रामीण उद्यमिता को बढ़ावा देने की दिशा में एक महत्वपूर्ण कदम है।

माँ का दर्द एक जैसा: केरल और राजस्थान में दो मुस्लिम युवकों ने अकेली हिंदू महिलाओं का किया अंतिम संस्कार, बने ‘बेटे’

ये किस्से सिर्फ़ खबरें नहीं हैं, बल्कि ये उस भारत की मिसाल हैं जहाँ रिश्ते धर्म की सीमाओं में बंधकर नहीं, बल्कि दिलों की गहराई से बनते हैं

“समानता और न्याय”
पटियाला 16 सितम्बर
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

भीलवाड़ा/तिरुवनंतपुरम- एक ऐसे दौर में जब देश के कई कोनों से साम्प्रदायिक तनाव और नफरत की खबरें सुनाई देती हैं, ऐसे में राजस्थान के भीलवाड़ा और केरल की राजधानी तिरुवनंतपुरम से आई दो घटनाओं ने इंसानियत और भाईचारे की एक ऐसी मिसाल पेश की है, जो सोशल मीडिया पर “रियल इंडिया स्टोरी” के तौर पर वायरल हो रही है।

ये कहानियां हैं दो मुस्लिम युवकों की, जिन्होंने अपने धर्म की दीवारों से ऊपर उठकर अंतिम संस्कार जैसी संवेदनशील रस्म को हिंदू परंपरा के अनुसार निभाकर साबित कर दिया कि इंसानियत सबसे बड़ा धर्म है।

एक मुस्लिम युवक ने अपनी ‘हिंदू माँ’ का किया अंतिम संस्कार

राजस्थान के भीलवाड़ा में गांधीनगर के जंगी चौक की कहानी दिल को छू देने वाली है। 67 वर्षीय शांति देवी पिछले 15 साल से अकेली रह रही थीं। उनके तीन बेटियों और एक बेटे का 2018 से पहले ही निधन हो चुका था। महात्मा गांधी अस्पताल में इलाज के दौरान उनका निधन हो गया। उनके परिवार में अंतिम संस्कार करने वाला कोई नहीं था। यह देखकर उनके पड़ोस में रहने वाले मुस्लिम युवक अजगर अली खान आगे आए। अजगर ने

बताया कि वह बचपन से ही शांति देवी से मां जैसा प्यार पाते थे और उनका ख्याल रखते थे। ऐसे में उन्होंने उनका अंतिम संस्कार करने का फैसला लिया।

अजगर अली के साथ उनके साथी अशफाक कुरैशी, शाकिर पठान, फिरोज कुरैशी और मोहल्ले के कई अन्य मुस्लिम युवक भी इस नेक काम में शामिल हुए। सभी ने मिलकर शांति देवी की अर्थी को कंधा दिया और हिंदू रीति-रिवाज के अनुसार उनकी अंतिम यात्रा निकाली। श्मशान घाट पर भी उन्होंने पूरे विधि-विधान के साथ अंतिम संस्कार संपन्न कराया। इस भावुक दृश्य को देखकर मौजूद सभी लोगों की आंखें नम हो गईं। अजगर ने कहा कि वे शांति देवी की अस्थियों का विसर्जन त्रिवेणी संगम या मात्रकुंडिया में करेंगे।

छत्तीसगढ़ की महिला के लिए केरल में एक मुस्लिम पंचायत सदस्य ने निभाई ‘बेटे’ की भूमिका

इसी तरह की एक और हृदयस्पर्शी घटना केरल की राजधानी तिरुवनंतपुरम में सामने आई। कडिनामकुलम ग्राम पंचायत के बेनेडिक्ट मेंनी साइको सोशल रिहैबिलिटेशन सेंटर में रह रही 44 वर्षीय राखी, जो

छत्तीसगढ़ की मूल निवासी थीं, कैंसर से जूझ रही थीं। जब उनकी जिंदगी के आखिरी पल थे, तो उनकी एक ही इच्छा थी - उनका अंतिम संस्कार हिंदू रीति-रिवाज से हो। लेकिन मानसिक बीमारी से उबर रही राखी अपने घर या रिश्तेदारों का पता नहीं बता पाईं।

शुक्रवार को उनके निधन के बाद, केंद्र चलाने वाली ईसाई ननों ने चित्ततुमुक्कू के पंचायत सदस्य टी. सफीर से संपर्क किया। एक प्रैक्टिसिंग मुस्लिम होने के बावजूद, सफीर ने दिवंगत के ‘बेटे’ की भूमिका निभाते हुए हिंदू रीति से अंतिम संस्कार करने का जिम्मा उठाया। सफीर ने द हिंदू को बताया, “ महिला के रिश्तेदारों का पता लगाने के सभी प्रयास नाकाम रहे। जब कोई ऐसी इच्छा व्यक्त करता है, तो हमें वह सब कुछ करना चाहिए जो हम कर सकते हैं। मेरे धर्म ने मुझे एक इंसान के शरीर को, चाहे वह किसी करीबी रिश्तेदार का हो या किसी अजनबी का, अंतिम सम्मान देने की सीख दी है। चूंकि मैं अक्सर अपने वार्ड में सभी धर्मों के लोगों के अंतिम संस्कार और अन्य कार्यों में भाग लेता हूं, इसलिए मैं संपन्न की जाने वाली रस्मों से कुछ हद तक परिचित था। कझाकुट्टम श्मशान घाट के व्यक्ति ने भी मेरा मार्गदर्शन किया। इस काम में मेरे धर्म कोई बाधा नहीं बना। बल्कि,

स्थानीय जमात के इमाम ने मेरी सलाहना की। उन्होंने कहा कि यह सही काम था, मेरे धर्म ने मुझे एक इंसान के शरीर को, चाहे वह करीबी रिश्तेदार का हो या अजनबी का, अंतिम सम्मान देने की सीख दी है।”

दिलचस्प बात यह है कि यह सफीर का पहला ऐसा कार्य नहीं था। दो सप्ताह पहले, जब पुनर्वास केंद्र की एक अन्य महिला का निधन हुआ था, तो उन्होंने उनका भी हिंदू रीति से अंतिम संस्कार किया था। सफीर के इस कदम की स्थानीय जमात के इमाम ने भी सलाहना की।

ये दोनों घटनाएं, देश के दो अलग-अलग कोनों (उत्तर-पश्चिम और दक्षिण) से आई हैं, लेकिन इनका संदेश एक है - धर्म से ऊपर उठकर इंसानियत की जीता एक ऐसे वक्त में जब divisive राजनीति और साम्प्रदायिक घृणा के नैरेटिव हावी हैं, अजगर अली और सफीर जैसे लोग हमें याद दिलाते हैं कि भारत की सच्ची ताकत उसकी साझा संस्कृति और आपसी भाईचारे में निहित है।

ये किस्से सिर्फ़ खबरें नहीं हैं, बल्कि ये उस भारत की मिसाल हैं जहाँ रिश्ते धर्म की सीमाओं में बंधकर नहीं, बल्कि दिलों की गहराई से बनते हैं। सोशल मीडिया पर इन्हें रियल इंडिया स्टोरी और ‘#HumanityFirst’ के तहत शेयर किया जा रहा है, जो नफरत की राजनीति के खिलाफ एक सकारात्मक संदेश देता है। यही है भारत की सच्ची आत्मा, यही है उसकी वास्तविक पहचान।

मुस्लिम महिला के गुजारा भत्ता अधिकार पर Patna High Court का अहम फैसला: कोर्ट ने कहा ‘पति की जिम्मेदारी सिर्फ़ ‘इद्दत’ तक सीमित नहीं’

अदालत ने स्पष्ट किया कि भले ही तलाक मान लिया जाए, तब भी एक मुस्लिम पति की जिम्मेदारी खत्म नहीं होती।

“समानता और न्याय”
पटियाला 16 सितम्बर
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

पटना- पटना हाईकोर्ट ने एक महत्वपूर्ण फैसले में भागलपुर के एक व्यक्ति की उस याचिका को खारिज कर दिया, जिसमें उसने अपनी पत्नी को दी जाने वाली मासिक गुजारा भत्ता राशि 7000 रुपये को चुनौती दी थी। जस्टिस जितेंद्र कुमार ने फैसला सुनाते हुए कहा कि याचिकाकर्ता अपने तलाक के दावे को साबित नहीं कर पाया और पत्नी गुजारा भत्ता की हकदार है।

याचिकाकर्ता मुर्शिद आलम ने भागलपुर की पारिवारिक अदालत के उस आदेश को चुनौती दी थी, जिसमें उसे अपनी पत्नी नाजिया शहीन को हर महीने 7000 रुपये गुजारा भत्ता देने का निर्देश दिया गया था। याचिकाकर्ता का दावा था कि उसकी शादी 2010 में हुई थी, लेकिन कुछ हफ्तों बाद ही उसकी पत्नी अपने मायके चली गई। उसने आरोप

लगाया कि पत्नी ने 2013 में एक समझौते के तहत 1 लाख रुपये लेकर तलाक (मुबारात) स्वीकार कर लिया था, इसलिए अब वह उसे कोई भत्ता देने को बाध्य नहीं है।

वहीं पत्नी नाजिया शहीन की ओर से दलील दी गई कि शादी अभी भी बरकरार है और उसके हस्ताक्षर धोखे से लिए गए थे। उसने आरोप लगाया कि उसके पति सिंगापुर में नौकरी करते हैं और अच्छी कमाई करते हैं, लेकिन उसे 2011 से कोई भत्ता नहीं दे रहे हैं।

अदालत ने अपने फैसले में कहा कि याचिकाकर्ता यह साबित करने में विफल रहा कि दोनों के बीच तलाक हुआ है। अदालत ने कहा, “यह मामला विवादित तथ्यों वाला

है। विवाह की स्थिति का निर्धारण पारिवारिक अदालत द्वारा ही किया जा सकता है, न कि धारा 125 की सारांश प्रक्रिया में।” अदालत ने यह भी नोट किया कि समझौते की कॉपी को सबूत के तौर पर प्रदर्श (Exhibit) के रूप में दर्ज भी नहीं किया गया था, जिस पर पत्नी जांच कर पाती।

तलाक के बाद भी भत्ता का अधिकार

अदालत ने स्पष्ट किया कि भले ही तलाक मान लिया जाए, तब भी एक मुस्लिम पति की जिम्मेदारी खत्म नहीं होती। कोर्ट ने सुप्रीम कोर्ट के दानिश लतीफी मामले का हवाला देते हुए कहा, “एक मुस्लिम पति की अपनी तलाकशुदा पत्नी को भत्ता देने की जिम्मेदारी केवल इद्दत

अवधि तक सीमित नहीं है, अगर उसने इद्दत उचित और न्यायसंगत प्रावधान नहीं किया है और तलाकशुदा पत्नी ने दूसरी शादी नहीं की है और वह खुद का गुजारा करने में असमर्थ है।”

अदालत ने कहा कि 1 लाख रुपये की राशि में देन मोहर (Mehr) भी शामिल थी, जो पत्नी का पहले से ही अधिकार था। यह राशि भविष्य के लिए उचित प्रावधान नहीं मानी जा सकती।

इन सभी बातों को देखते हुए हाईकोर्ट ने निष्कर्ष निकाला कि पारिवारिक अदालत के आदेश में कोई कानूनी त्रुटि या विसंगति नहीं है। अदालत ने कहा कि पति ने यह साबित नहीं किया कि पत्नी के पास अपना गुजारा चलाने के लिए आय का कोई स्रोत है, जबकि वह स्वयं विदेश में काम कर रहा है। इस प्रकार पटना हाईकोर्ट ने मुर्शिद आलम की अपील खारिज करते हुए पारिवारिक अदालत के आदेश को बरकरार रखा।

धर्मांतरण विरोधी कानूनों के खिलाफ याचिकाओं पर सुप्रीम कोर्ट ने राज्यों से जवाब मांगा

भारत के मुख्य न्यायाधीश (सीजेआई) बी.आर. गवई और न्यायमूर्ति के. विनोद चंद्रन की पीठ ने उत्तर प्रदेश, मध्य प्रदेश, उत्तराखंड, छत्तीसगढ़, गुजरात, हरियाणा और अन्य राज्यों की सरकारों से चार सप्ताह के भीतर जवाब मांगा है।

“समानता और न्याय”
पटियाला 16 सितम्बर
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

नई दिल्ली- सुप्रीम कोर्ट ने मंगलवार को कई राज्य सरकारों से उनके धर्मांतरण विरोधी कानूनों पर रोक लगाने की मांग वाली याचिकाओं पर जवाब मांगा। भारत के मुख्य न्यायाधीश (सीजेआई) बी.आर. गवई और न्यायमूर्ति के. विनोद चंद्रन की पीठ ने उत्तर प्रदेश, मध्य प्रदेश, उत्तराखंड, छत्तीसगढ़, गुजरात, हरियाणा और अन्य राज्यों की सरकारों से चार हफ्तों के भीतर जवाब मांगा।

सुनवाई के दौरान, याचिकाकर्ता पक्ष की ओर से वरिष्ठ अधिवक्ता चंद्र

उदय सिंह ने शीर्ष अदालत से इस मामले पर तत्काल सुनवाई का आग्रह किया और तर्क दिया कि कई राज्य सरकारें धर्मांतरण विरोधी कानूनों को और सख्त बनाने के लिए उनमें संशोधन कर रही हैं। सिंह ने बताया कि उत्तर प्रदेश ने गैरकानूनी धर्मांतरण के लिए सजा बढ़ाने के लिए अपने कानून में संशोधन किया है और ज़मानत को मुश्किल बनाने के लिए पीएमएलए (धन शोधन निवारण अधिनियम) के तहत लागू “दोहरी शर्तें” पेश की हैं। उन्होंने बताया कि संशोधित कानून तीसरे पक्ष को शिकायत दर्ज करने की अनुमति देता है, जिससे अंतरधार्मिक जोड़ों को संदिग्ध भीड़ द्वारा परेशान

किया जाता है। प्रस्तुतियाँ सुनने के बाद, मुख्य न्यायाधीश गवई की अध्यक्षता वाली पीठ ने अतिरिक्त सॉलिसिटर जनरल के.एम. नटराज को कानूनों में संशोधन पर रोक लगाने की मांग वाली याचिकाओं पर राज्य सरकारों के जवाब दाखिल करने को कहा। इसने याचिकाकर्ताओं और प्रतिवादियों के लिए क्रमशः अधिवक्ता सृष्टि अग्निहोत्री और रुचिरा गोयल को नोडल वकील नियुक्त किया ताकि वे दलीलों का संकलन तैयार कर सकें। शीर्ष अदालत ने अधिवक्ता अश्विनी उपाध्याय द्वारा दायर उस याचिका को भी डी-टैग कर दिया जिसमें जबरदस्ती और छल से धर्मांतरण के

खिलाफ अखिल भारतीय कानून बनाने की मांग की गई थी। इस मामले की सुनवाई छह सप्ताह बाद होगी। इससे पहले, सर्वोच्च न्यायालय ने कई राज्यों द्वारा पारित धर्मांतरण विरोधी कानूनों को चुनौती देने वाले पक्षों से कहा था कि वे उच्च न्यायालयों से मामलों को उसके पास स्थानांतरित करने के लिए एक साझा याचिका दायर करें। गुजरात और मध्य प्रदेश सरकारों ने धर्मांतरण पर अपने कानून के कुछ प्रावधानों पर रोक लगाने वाले संबंधित उच्च न्यायालयों के अंतरिम आदेशों को चुनौती देते हुए अलग-अलग याचिकाएँ दायर की हैं। (आईएनएस)

ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਲਈ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ -ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਮੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਜ ‘ਪੰਚਸ਼ੀਲ’ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ‘**ਮਨ ਦੀ ਸਮਾਧੀ**’ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

1. **ਆਹਿੰਸਾ**- ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
2. **ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ
3. **ਵਿਬਚਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
4. **ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ**- ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ, ਵਿਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ
5. **ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਦਾ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਮਨ ਸੁੱਧ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਮਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ

